

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 13 Ročník XVII

28. června 2020

*„Radostné srdce hojí rány,
kdežto ubitý duch vysušuje kosti.“*
(Přís 17,22)

Milí farníci!

Snad jsme ve fázi, kdy se konečně uvolní prevenční nařízení kvůli koronaviru a my se vrátíme bez bázně a hany k normálním společenským projevům. Přes roušky není vidět úsměv, což může poškodit mezilidské vztahy, kontakty ochladnou. Humor je šťáva života, proto jsem zvolil toto téma, abychom si oddechli od vážných témat, i když o humoru se dá mluvit i vážně. Bohužel mám i s humorem smutné zkušenosti – ne vždy se totiž trefíte do vkusu druhých, či do té správné nálady. Pak vypravěč vypadá trapně a po pokusu o vtip zůstane jen pachuč nevyslovené kritiky a pohrdání, někdy dokonce pohoršení. Ale to je úděl těch, kteří se nebojí v přítomnosti druhých uvolnit a riskovat svoji společenskou úroveň. Kdo nemá smysl pro humor, ať si ráčí trhnouti levou zadní. Protože je suchar a nemá šťávu. Tak! A mějte se rádi a buďte šťastní, protože Bůh je pln štěstí! Přeji vám radostné prázdniny!

†! Pater Petr

Trochu vážně o humoru s Karlem Vránou

To, že si ze světa, ze sebe i z druhých můžeme tropit žerty, však neznamená, že to mohou být žerty jízlivé a kousavé. Křesťan nepouští ze zřetele skutečnost, že Bohu na světě záleží, že svět je neustálým adresátem Boží lásky. Jejím výrazem pak je konkrétně život Ježíše Krista, „který pláče nad smrtí přítele a který si kleká před člověkem; umývá prach z jeho nohou a hojí jeho nekonečným raněné srdce“. Stejně jako Kristus je i křesťan plný soucitu. Umí se sice zasmát bláhovostí své i ostatních, ale v tomto smíchu nechybí láska a něha. Křesťanský humor nezraňuje, místo toho smiřuje a staví mosty. Humor vyrůstající ze svobody již totiž nemusí

zaujímat obranné pozice, ale je svobodným projevem radosti. Proč v srdci křesťanské víry musí být přítomný humor a vtíp, se nám ještě hlouběji objasňuje, když Vrána vystihuje podstatu humoru obecně: „komická, směšná situace vzniká tam, kde se setkáváme s nepoměrem, nesouladem částí a celku“. Přesně taková je základní situace člověka, o němž Vrána říká, že je metafyzickým obojživelníkem. Jsme rozkročení mezi konečným a nekonečným; ve světě jsme doma a zároveň v cizině; v naší omezené přirozenosti toužíme po nadpřirozeném. Nesoulad a paradoxní odstup je proto něco, co vystihuje naši existenci. V křesťanském životě výrazem tohoto vědomí není existenciální úzkost, ale právě humor a smích. Křesťan se s důvěrou nechává Bohem překvapit a toto překvapení je důvodem k radosti. Naopak farizeové smysl pro humor nemají, protože se křečovitě drží svých jistot, ve kterých není již žádný prostor pro jakýkoliv nesoulad, odstup či překvapení. V neposlední řadě je třeba vnímat humor jako zásadní spojovací prvek, který tvoří společenství. Ačkoliv se této rovině ve svém textu Karel Vrána nevěnuje, jedná se dle mého názoru o důležité doplnění jeho myšlenek. Z běžné lidské zkušenosti totiž víme, že humor je v podstatě sdílenou záležitostí. Je cosi tragického na tom, když člověk se svou vtípnou historkou či veselým postřehem zůstane sám, nebo pro ně nenalezne adekvátní odezvu. Říci vtíp, kterému se nikdo nezasměje, není jen noční můrou mladíka v partě spolužáků, ale také přednášejících či kazatelů. Je romantické, když autor svou báseň či milostný dopis uloží do šuplíku, aniž by se text komukoliv dalšímu dostal do rukou. Je však absurdní, udělá-li to samé s vtípným postřehem. Pravý humor tvoří společenství, taví ledy a bourá bariéry. Není nic více osvobozujícího, než když se dvě znesvářené strany najednou zasmějí náhodně vzniklé komické situaci, která jim dovolí nečekaně nahlédnout jejich svár s patřičným odstupem. V křesťanském kontextu tak lze uvažovat o humoru jako prvku, který má moc spojovat věřící v jednotném společenství, i kdyby mezi nimi byly vážné názorové nesoulady. Ti, kdo jsou opravdovými křesťany, s něčím takovým nebudou mít problém, protože, jak říká Karel Vrána, „chápejí vše, omlouvají a odpouštějí vše a hlavně neberou svět – ani svět svých náboženských zvyků – příliš vážně“. Autentický život v Kristu se primárně nepoznává podle příslušnosti k nějakému názorovému proudu, ale podle své opravdovosti, svobody, radosti a míry nadhledu. Humor je proto v tomto smyslu poznávajícím znamením. Mějme proto odvahu se svobodně smát. *(Doxa, roč. 6, č. 2)*

Podoby Božího humoru

(Se Ctíradem V. Pospíšilem rozmlouvá Pavel Frývaldský)

Ve své knize „Jako v nebi, tak i na zemi“ píšeš o tom, že humor je charakteristikou Boha v Písmu svatém. Lze tedy říci, že Hospodin má smysl pro humor? Určitě ano, nakonec to konstatuje ve svých rozhovorech i Joseph Ratzinger. Problém je, že slovo „humor“ není jednoznačné. Není humor jako humor. Rozhodně nejde o humor grotesky, který je na úrovni neandrtálců: neandrtálec si ukopne palec a ostatní se mu smějí. Takový primitivní a škodolibý humor v Bohu nehledejme. Dále známe humor, který nám předkládá například televize Nova nebo Barrandov. Tento humor je tzv. „bavičství“, ani tento humor bychom v Bohu hledat ne-

měli. Vedle těchto podob humoru existuje také humor teologický, a to je vážná věc. Příkladem může být starozákonní příběh o stavbě babylonské věže, kde je řečeno, že se jim Bůh směje. Jedná se o způsob, jak „kácet modly“: vysmát se všemu, co si hraje na Boha, ale Bohem není, protože to je opravdu směšné. Podobných míst je v Bibli více. Vzpomeňme na proroka Eliáše, který si na hoře Karmel dělá legraci z Bálových proroků. Příznačná je také kniha proroka Jonáše, jenž dostává Boží lekci, aby změnil své smýšlení. Boží humor je zde představen jako laskavý a zároveň edukativní. A jak je to v Novém zákoně, můžeme také mluvit o Ježíšově humoru? Nový zákon hovoří o Ježíšově laskavosti a úsměvu, je to ostatně postoj Boží v žalmech: „rozjasněná Boží tvář“. Vidím to také v náznaku, když Ježíš hovoří o znamení proroka Jonáše. Zvláště u Lukáše se však jedná o humor s příděchem hořkosti. Ukazuje se zde nadutost, namyšlenost, zbedněnost lidí, kteří se uzavírají Boží zvěsti. V tomto případě se jedná o hořké pousmání. Kristovu zvěst vlastní nepřijmou, ale přijmou ji pohané. I zde můžeme pozorovat, že Ježíšův humor není legrace, ale je vážná věc, má edukativní funkci. Bůh, který se směje stavitelům babylonské věže, se musí smát i nám, když stavíme své „babylonské věže“. To, co považujeme za jediné důležité, na čem lpíme, ztratíme. Jako Izraelité, kteří spoléhají na svůj chrám. Co se stane? Nabuchodonozor ho vyvrátí. Bůh nás tímto způsobem posouvá na vyšší úroveň, ale není snadné tento výchovný Boží humor „vydýchat“. Smyslem tedy je, že to, co považujeme za božské a co uctíváme na místo Boha, je vyvráceno. Boží humor se strefuje právě do tohoto místa a připravuje krizi a kairos. Krize je v tom, že musím proměnit své smýšlení, abych se posunul k lepšímu, ale to není vůbec jednoduché. Z vlastní zkušenosti mám pokušení se domnívat, že Hospodin je Kanadčan, protože Boží fóry jsou kanadské (smích). Můžeme to tedy vztáhnout na sebe. Člověk, který věří v Hospodina a zakouší Boží transcendenci, dokáže získat odstup a dokáže se vysmát falešným bohům. Přesně. Vidíme politika, který si hraje na Boha a na Mesiáše. Pokud věříme v transcendentního Boha a humor je projev jeho transcendence, tak proti tomu můžeme bojovat svým smíchem. Není náhodou, že obrovský smysl pro humor mají židé a mají ho také opravdu zralí věřící. To se může považovat za kritérium zralosti naší víry. Autenticita a kvalita náboženského života úzce souvisí se schopností sebekritiky. Jakmile nějaká náboženská skupina nemá tuto očišťující schopnost a panuje v ní nějaký „guru“, byť by to byl biskup, nebo „svatý páter“, pak tam není prostor pro tento teologický humor. Musíme však také dodat: kácení model skrze zesměšňování, které není cestou k Bohu, ústí v nihilismus. To je patrné třeba u Jaroslava Haška nebo Bohumila Hrabala. Pokud se zde neotvírá cesta k transcendentnímu Bohu, pak po pokácení všech ideologií nezůstává nic. Ideologie i modla (idol) mají v sobě něco pozitivního, představují určitý ideál, i když nedokonalý, někdy třeba až zvrácený. Pokud však vše vyvrátíme, takže nezůstane žádný ideál, a přitom neotevřeme cestu k Hospodinu, pak zůstává jen prázdnota a nihilismus. V souvislosti s nihilismem se otevírá otázka blasfemie, výsměchu Bohu. Blasfemie není humorná, nejedná se o humor, nenese v sobě nic pozitivního, je uzavřením se do sebe. Pravý humor směřuje k dobru, je laskavý. Jaký má být náš humor podle Božího příkladu? Může také druhého zasahnout, má ho vychovávat a poučít? Ano, může být kritický, ale záleží na způsobu

bu a na okolnostech. V humoru je skryta moudrost, která musí být v zájmu toho druhého. Stejně jako Boží humor je pro naše dobro. Vedle toho humor je projevem Boží svobody. Například o Duchu svatém se říká, že je láska, společenství a dar. To je jistě pravda, musíme však také říci, že zdravý humor je také svobodou od sebe. Tedy, kde je humor, tam je také hravost a „rošťáctví“. Duch svatý je takové Boží rošťáctví v pozitivním slova smyslu. Znamená tvořivost, hravost, věčné mládí. Pokud bych Boží humor měl přivlastnit některé Boží osobě, tak bych ho přivlastnil právě Duchu svatému. Tím se dostáváme k další skutečnosti: Boží humor je nesebestředný. Tedy já si nemám dělat z druhého legraci, abych sebe povyšoval. Pravý humor není to, že druhého ponižuji, abych sebe povýšil. U Boha to tak není, vždyť Otec oslavuje Syna a Syn Otce: Boží humor je vždy oslavou toho druhého. Neschopnost vzdát druhému čest a radovat se z jeho dobra vypovídá o mentální restrikci a nezdravé spiritualitě. Pravá radost není ze zahledění se do sebe, ale je radostí z toho druhého. Ten, kdo vyvyšuje druhé, sám bude vyvýšen, a kdo je naopak ponižuje, aby sebe vyvýšil, bude ponížěn. I to je Boží humor. Na závěr ještě připojme citát z Tvé knihy „Jako v nebi, tak i na zemi: náčrt trinitární teologie“: Má-li Hospodin smysl pro humor, o čemž není pochyb, protože Hospodin určitě není „suchar“, pak je třeba si položit otázku, zda lze hovořit o jeho úsměvu. Víme dobře, že smích je specifickou vlastností člověka. Jsme-li stvořeni k Božímu obrazu, pak dobrotivý a hřejivý smích jako projev radosti by měl v posledku pocházet od Trojjediného. Koneckonců v žalmech prosíme, aby nad námi Hospodin rozjasnil svou tvář. Co jiného by mohlo být jasem tváře, ne-li úsměv? V této souvislosti si musíme položit otázku: Kdyby Hospodin neměl tvář, jak by ji mohl věčně obracet na někoho jiného? Jak by se mohl Hospodin usmívat na člověka, kdyby se věčně neusmíval na svého Syna? Zkrátka a dobře, jen vnitřně mezosobně vztahový Bůh může mít tvář a usmívat se. *(Doxa, roč. 6, č. 2)*

Pout' k Panně Marii Březnické

První akcí starorožmitáské farnosti po uvolnění opatření byla mše sv. u sochy Panny Marie Březnické v lese nad Voltuší. Fotografie z ní jsme otiskli v minulém čísle, a tak se tímto omlouváme autorce, že její článek zveřejňujeme až v tomto čísle. Redakce.

V sobotu 23. května v 11 hodin se konala v lese tradiční Pout' k Panně Marii Březnické. Tato každoroční akce, která je velmi oblíbená, přispívá k vzájemnému setkávání a poznávání se. I letošní účast předčila očekávání. Je dobře, že i v této nelehké době jsme se opět po roce sešli. Mši svatou sloužil P. Petr Misař. O hudební doprovod se postaral pan Hubert Hoyer. Krásným zpěvem potěšila Ivana Hoyerová. Poté následovalo občerstvení – opékání špekáčků. Akce se podařila i vzhledem k pěknému počasí, za které jsme vděčni Pánu Bohu. Dík patří také organizátorům, kteří se na této akci podíleli a všem, co si našli chvílku a přišli. Za rok se opět budeme těšit na další lesní setkání.

Růžena Tesková, voltušská knihovnice

Den		Mše svaté a jiné události v Rožmitále a okolí od 29. června do 12. července 2020				
		Starý Rožmitál		Hvožd'any	Bělčice	Ostatní
		farní kostel Povýšení sv. Kříže	filiální kostel sv. Jana Nepomuckého			
Pondělí	29. 6.	Slavnost sv. Petra a Pavla 8,30 vlastní intence				
Úterý	30. 6.		---			
Středa	1. 7.		18,00 volná intence <i>Po mši sv. adorace</i>			14,30 mše sv. <i>Centrum soc. sl.</i>
Čtvrtek	2. 7.			18,00 adorace, zpověď	16,30 adorace, svátost smíř., 17,00 mše sv.	
Pátek	3. 7.		1. pátek, Hodina Božího milosrdenství 17,00 tichá adorace, svátost smíření 18,00 volná intence			
Sobota	4. 7.		1. sobota 9,00 volná intence			
Neděle	5. 7.	Slavnost sv. Cyrila a Metoděje 8,30 Za Josefa a Marii Hudečkovy, r. Sýkorovu, Citebartovu a Salivarovu <i>Po mši sv. farní kavárna</i>		10,10 poutní mše sv.	11,15 mše sv.	
Pondělí	6. 7.		---			
Úterý	7. 7.		---			
Středa	8. 7.		18,00 růženec			
Čtvrtek	9. 7.				17,00 růženec	
Pátek	10. 7.		18,00 růženec			
Sobota	11. 7.					
Neděle	12. 7.	15. neděle v mezidobí 8,30 Za Ludmilu a Karla Vaňkovy, Jiřího Tenora, rody Tenorů, Hubáčků a Vaňků		10,10 mše sv.	11,15 b. sl.	

Den		Mše svaté a jiné události v Rožmitále a okolí od 13. do 19. července 2020				
		Starý Rožmitál		Hvožd'any	Bělčice	Ostatní
		farní kostel Povýšení sv. Kříže	filiální kostel sv. Jana Nepomuckého			
Pondělí	13. 7.		---			
Úterý	14. 7.		---			18,00 Farní společenství <i>fara Starý Rožmitál</i> <i>Přes prázdniny v lichém</i> <i>týdnu</i>
Středa	15. 7.		18,00 volná intence <i>Po mši sv. adorace</i>			14,30 mše sv. <i>Centrum soc. sl.</i>
Čtvrtek	16. 7.				17,00 sv. smíř. 18,00 mše sv.	
Pátek	17. 7.		17,00 svátost smíření 18,00 volná intence			
Sobota	18. 7.					
Neděle	19. 7.	16. neděle v mezidobí 8,30 volná intence		10,10 b. sl.	11,15 mše sv.	

**Kriste, buď se mnou, Kriste, buď přede mnou, Kriste, buď za mnou, Kriste, buď ve mně.
Kriste, buď, kde lehám, Kriste, buď, kde sedám, Kriste, buď, kde vstávám.
Kriste, buď v srdci každého myslícího na mne, Kriste, buď v ústech každého mluvícího o mně,
Kriste, buď v každém oku vidoucím mne, Kriste, buď v každém uchu slyšícím mne.**